

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และบริโภคนิสัยของผู้ป่วย
มะเร็งลำไส้ใหญ่ แผนกศัลยศาสตร์ โรงพยาบาลมหาราช
นครเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน นางสาวนันทลักษณ์ ศันสยะวิชัย

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษา

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรภรณ์ อารีย์ ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ ภูวิภาควรรณ กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ม.ล.อักรอนงค์ ปราโมช กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และบริโภคนิสัยของผู้ป่วยมะเร็งลำไส้ใหญ่ที่เข้ารับการรักษาด้วยเคมีบำบัดในแผนกศัลยศาสตร์ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2543 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2543 โดยมีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คนเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ แบบสอบถาม เกี่ยวกับความรู้เรื่องอาหารกับมะเร็งและแบบสอบถามเกี่ยวกับบริโภคนิสัยของผู้ป่วยมะเร็งลำไส้ใหญ่ ซึ่งจำแนกออกเป็นความเชื่อในการเลือกบริโภคอาหาร ความชอบในการบริโภคและความถี่ในการบริโภคอาหาร ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีความเชื่อมั่นของเครื่องมือเกี่ยวกับแบบสอบถามด้านความรู้เท่ากับ 0.77 โดยใช้ KR-20 และความเชื่อมั่นของเครื่องมือเกี่ยวกับแบบสอบถามด้านความเชื่อในการบริโภคอาหารของผู้ป่วยมะเร็งลำไส้ใหญ่เท่ากับ 0.87 โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาร์ค และนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยสถิติที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพอยท์ ไบซีเรียล และ ไคว์ สแควร์

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ป่วยมีความรู้เรื่องอาหารกับมะเร็งอยู่ในเกณฑ์ดีโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.23 และความเชื่อในการบริโภคอาหารของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับความรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เกี่ยวกับประเภทของอาหารที่มีผลในการป้องกันมะเร็ง ได้แก่ ผัก ผลไม้ เป็นอาหารที่ช่วยป้องกันมะเร็ง และการควบคุมน้ำหนักเป็นแนวทางหนึ่งในการป้องกันมะเร็งซึ่งมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.488 , 0.481 ตามลำดับ ส่วนความเชื่อของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับอาหารที่ควร

หลักเลี้ยงซึ่งมีความสัมพันธ์กับความรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ประกอบด้วย อาหารที่ให้พลังงานสูง และอาหารที่ปรุงด้วยการปิ้งย่าง เป็นอาหารที่มีสารก่อมะเร็ง โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.515 ,0.402 ตามลำดับ ส่วนความชอบในการบริโภคอาหารของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับความรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เกี่ยวกับผักที่มีคุณสมบัติเป็นสมุนไพร ผักที่มีสีเขียวจัด เหลืองจัด แดงจัดและผลไม้ที่มีคุณสมบัติในการต้านมะเร็ง โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.472, 0.484 และ 0.423 ตามลำดับ ส่วนความถี่ในการบริโภคอาหารของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับความรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ที่เกี่ยวกับอาหารประเภทผักที่มีสรรพคุณเป็นสมุนไพร ผักใบสีเขียวจัด เหลืองจัด แดงจัด ผลไม้ ข้าวกล้อง ธัญพืช น้ำมัน อาหารทะเล เนื้อสัตว์ล้าบ ทอด อาหารที่มีสารเจือปน อาหารที่ผ่านการหมัก เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ และนมถั่วเหลือง เป็นต้นค่าไควสแควร์เท่ากับ 0.84 , 2.83 , 3.99 , 0.29, 1.56, 0.21, 0.25, 0.55, 2.39, 0.90, 0.35, 4.50, 0.26, 0.15, และ 1.17 ตามลำดับ

Independent Study Title	The Relationship between Knowledge and Food Habits of Colon Cancer Patients at Surgical Division of Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital	
Author	Miss Nunthaluk Sansayavichai	
Master of Science	Nutrition Education	
Examining Committee	Assist. Prof .Dr Patcharaporn Aree	Chairman
	Assoc. Prof. Dr Somsak Phuvipadawat	Member
	Assoc.Prof. M.L.Akanong Pramoch	Member

ABSTRACT

The purpose of this study was to study the relationship between knowledge and food habits of colon cancer patients who were admitted for chemotherapy in the surgical division Maharaj Nakorn Chiang Mai hospital between 1st August 2000 to 30 September 2000. The study samples consisted of 30 patients selected by purposive sampling. Knowledge and food habits which consisted of questionnaires designed by the investigator were the instrument of this study. The food habits were studied by food belief, food preference and food frequency. The reliability of the knowledge was 0.77 using KR 20 and that of food beliefs was 0.87 using Cronbach 's alpha coefficient. Data were analysed by using the mean, standard deviation, frequency, percentage, Point biserial correlation coefficient and Chi -Square

The results of the study indicated that the subjects had a fair level of knowledge, the mean of knowledge was 10.23 Food beliefs were significantly related to knowledge ($p=0.05$) The sample patients believed that vegetables and fruit were beneficial in protects against cancer and knew that grilled meat and high calory foods increase carcinogenesis. The point biserial correlation value were 0.488, 0.402 and 0.515 respectively. The relationship between food preference and knowledge was significant ($p=0.05$) the patients preferred herb vegetables, dark green leafy vegetables and fruit; the point biserial correlation was 0.472, 0.484, 0.423

respectively , also the relationship between food frequency and knowledge was significant ($p=0.05$) they frequent to consumed herb vegetables , dark green leafy vegetables , dark yellow and red vegetables , fruit , brown rice , fermented foods , high calory foods, fried foods and beverages such as beer , wine and soymilk ; the Chi-square was 2.83 , 0.15, 0.29 , 4.50, 2.39 , 0.15 , 1.17 respectively .